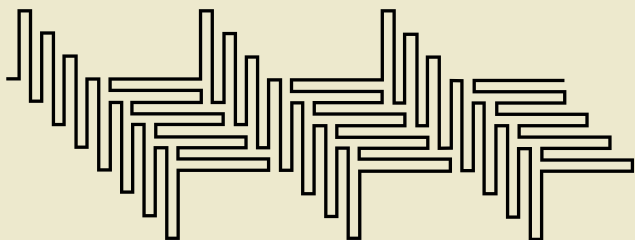
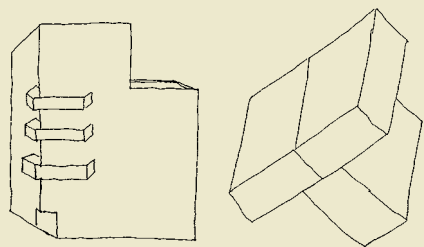

18 dec 2021 ————— 6 feb 2022

CODEX

SUB

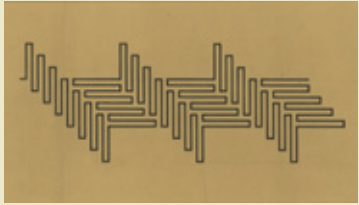

PAR

TUM

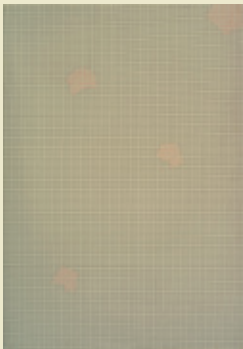
Images
transmuted
into
sound

1 18–23 december
2021

microtonale tuba,
trombone, stem

2 24–30 december
2021

microtonale tuba,
trombone, hoorn,
stem, elektronica,
veldopnames

3 31 dec 2021 –
5 jan 2022

stem

4 6–11 januari
2022

hoorn

5 12–17 januari
2022

microtonale tuba,
trombone, hoorn,
veldopnames

6 18–24 januari
2022

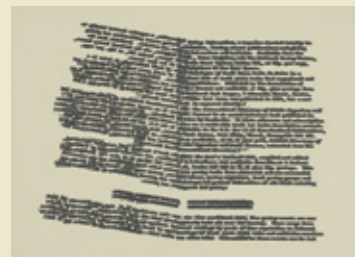
microtonale tuba,
trombone, hoorn

7 25–31 januari
2022

microtonale tuba,
trombone, hoorn,
stem, elektronica,
bom, veldopnames

8 1–6 februari
2022

microtonale tuba,
trombone, hoorn

VOORWOORD

Daniel Muzyczuk en Valentijn Byvanck

Om nieuwe perspectieven op zijn rijke kunstcollectie te ontwikkelen, gaf Muzeum Sztuki (Łódź, Polen) in 2019 een serie opdrachten aan kunstenaars. De kunstenaars werden uitgenodigd om hun specialismen en methodes in te zetten bij een onderzoek naar een reeks door hen geselecteerde kunstwerken. Het museum noemde de reeks *Prototypes*.

Voor de tweede editie van *Prototypes* nodigde Muzeum Sztuki de muzikante Barbara Kinga Majewska, de socioloog Michał Libera en de beeldend kunstenaar Konrad Smoleński uit. Zij selecteerden acht kunstwerken, tweedimensionale schilderijen en tekeningen; de meeste monochromatisch en gewijd aan het concept van de eenvoudige lijn. De lijn, prominent in notenschrift, tekenen en alfabet, verbindt de beeldende kunsten met de muziek. Met dit idee als startpunt, stelde het drietal één centrale vraag: kan geluid verborgen codes in een beeldend kunstwerk tevoorschijn brengen? Bij de ontwikkeling van *Codex*, ontdekten ze dat de oorspronkelijke werken zich manifesteerden als volledige partituren, met instructies en aanwijzingen voor hun uitvoering. De werken toonden zich als hermetische werelden die alleen door geluid geopenbaard konden worden.

In dit cahier duiden de drie kunstenaars dit proces van openbaring aan

met het woord 'geleiding': een kanaal waardoor de ene entiteit (een kunstwerk) transmuteert in een andere entiteit (een muziekstuk). Voor de beschrijving van deze geleidingen maken de artiesten gebruik van het vocabulaire uit verschillende disciplines, waaronder wiskunde, scheikunde en alchemie. Daarnaast voegen ze een associatief derde element toe: een partituur met bijbehorende individuele delen of stemmen, zoals ze in de muziekterminologie worden genoemd (vandaar *Codex Subpartum*). Dit gespreks- of meetinstrument kan ook worden beschouwd als medium tussen de twee entiteiten, een voorbeeld van een gelijksoortige verwantschap, of een link naar de wereld waarin de geleiding in kwestie opereert. Het gaat er niet om alles te definiëren, maar om ruimte open te laten waarin de verbeelding de verbinding tussen de kunstwerken en de muziekstukken zelf kan vormgeven.

De acht geluidsstukken kunnen worden gezien als een set verkenningen in de wereld van beeld en geluid. Marres presenteert ze een voor een, als acht tentoonstellingen of acht delen van een tentoonstelling. Elke compositie speelt vijf dagen lang op de benedenverdieping terwijl het oorspronkelijke kunstwerk waarop het is gebaseerd boven te zien is. De zeven andere werken zijn afzonderlijk gepresenteerd. Ze vormen een verslag van de vorige geluidsstukken en bieden een line-up van de komende composities.

CODEX SUBPARTUM

CODEX — uit het Latijn: letterlijk 'houtblok', later ook een blok verdeeld in verschillende vellen op elkaar en samengebonden aan een rug, register; als juridische term: een systematische set wettelijke bepalingen

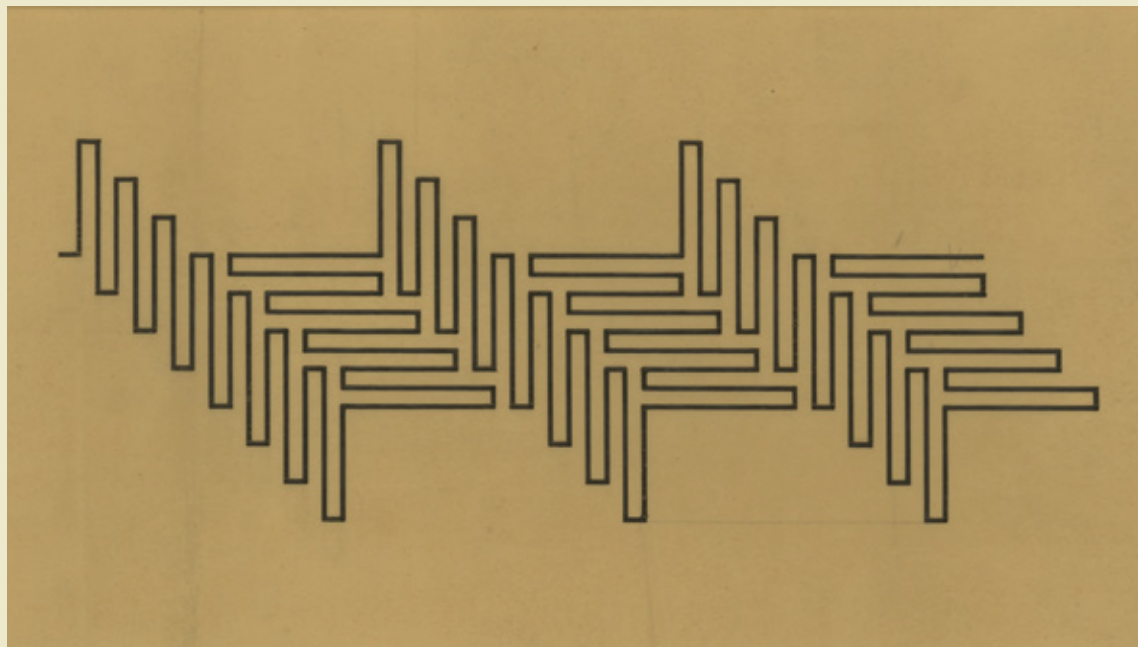
SUB — uit het Latijn: onder, aan de voet van

PARTUM — uit het Latijn: divisie, onderdeel van een geheel; in de muziek: 'uitvoerende stem' (deel van een partituur dat is opgesteld voor een van de spelers)

Deze codex is een nieuw wetenschappelijk systeem waarin de tot op heden afzonderlijke domeinen van de semiotiek, metallurgie, psychofysiologie, scheikunde, geneeskunde, mystiek, astronomie en wiskunde samenkomen in de disciplines van kunst en muziek. Deze domeinen en disciplines beïnvloeden elkaar. De domeinen opereren via elkaar, los van elkaar en zelfs in plaats van elkaar in een proces waarin de meest gerenommeerde wetenschappen uit zowel het verleden als de toekomst naar voren komen. Hoe meer specialisten weten, hoe minder ze horen en opmerken; wie aan de harde gegevens van deze domeinen kan ontsnappen, begrijpt de dingen op een alternatieve manier en erkent de volgende codes:

- **ALLE KENNIS LIGT OPGESLAGEN IN EN WORDT UITGEDRUKT IN GETALLEN.**
Kennissen ligt opgeslagen in en wordt uitgedrukt in de oneindigheid van het getal acht.
- **GETALLEN VOORZIEN IN DE BEHOEFTE OM TRANSMUTATIE TE BESCHRIJVEN.**
Transmutatie is de penetratie van een substantie met de deeltjes van een andere substantie; hier is transmutatie de penetratie van acht bestaande zichtbare substanties met deeltjes van acht nieuwe hoorbare substanties.
- **TRANSMUTATIES VINDEN PLAATS BINNEN DE ZOGENAAMDE GELEIDINGEN.**
Geleidingen moeten hier worden gezien als discrete processen die uiting krijgen via calqueerpapier, lucht, potloden, stemmen, koper, luidsprekers en elektriciteit.

- **TRANSMUTATIE MOET NIET WORDEN VERWARD MET ANDERE AFGELEIDE PROCESSEN.**
Geleidingen zijn niet simpelweg vertalingen (uitdrukkingen van een gegeven element van een taal in een andere taal), noch enkel transfiguraties (transformatie van materie in geest) — dit kunnen alleen elementen of stadia van transmutatie zijn.
- **TRANSMUTATIE VINDT PLAATS VIA GELUID, MAAR WORDT NIET GEREDUCEERD TOT GELUID**
Transmutatie resulteert hier in de combinatie van het zichtbare en het hoorbare
- **GELEIDINGEN LATEN TRANSMUTATIES VRIJ OP EEN PROCEDURELE MANIER.**
Geleidingen zijn complexe processen die hier bestaan uit de volgende stadia: transformatie van een visuele substantie in algemene muzikale informatie, de zogenaamde 'partituur'; extractie en detaillering van delen van de partituur; geluidsinterpretatie van de delen; transformatie van geïnterpreteerde delen in een tijdelijke substantie — in dit geval elektriciteit; verdeling van elektriciteit over luidsprekers op een kunstmatige manier; transformatie van elektriciteit in lucht via luidsprekers; projectie van lucht in ruimte op een manier waardoor de sonische informatie terug kan keren naar de oorspronkelijke visuele substantie. ach back to the original visual substance.
- **DE DOELMATERIE WORDT NIET VERDER VERDEELD.**
Geluid maakt het onzichtbare zichtbaar; het onthult de delen van materie die voor het oog verborgen zijn, maar door de geest gezien worden.
- **ELKE OPEENVOLGENDE GELEIDING ONTWIKKELT ZIJN EIGEN TRANSMUTATIES..**

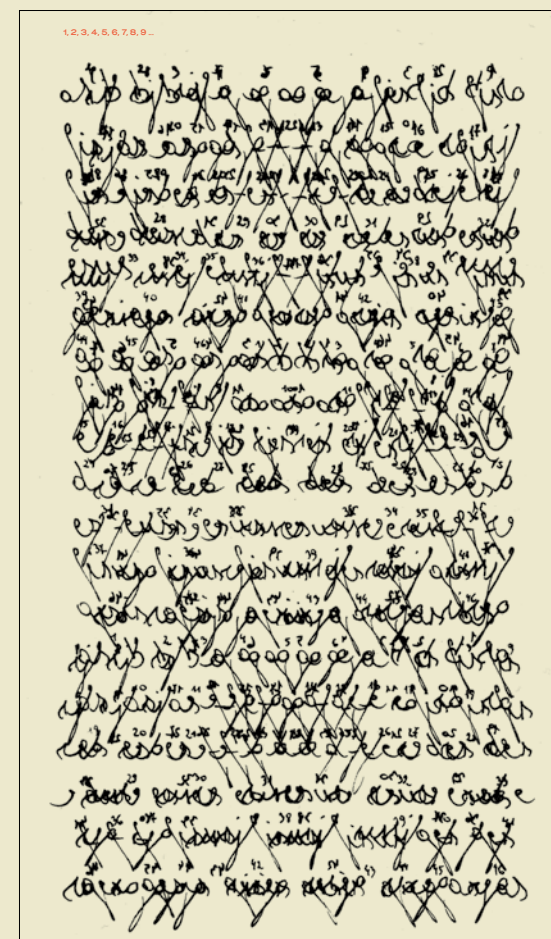
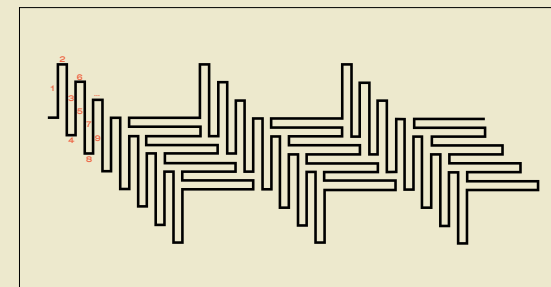
Wacław Szpakowski
From the series A: A 1
1930
tekening

De composities van Wacław Szpakowski (1883–1973) zijn gebaseerd op het programma 'Rhythmic Lines', waar hij vanaf het begin van de 20e eeuw aan werkte. Hij zocht naar ritme en universele vormen in architectuur en natuur. In zijn werk gebruikte hij altijd een doorlopende lijn van 1 millimeter dikte die afbuigt in een rechte hoek. Szpakowski, architect van beroep, was een voorloper van de geometrische abstractie. Hij werkte

in afzondering van de kunstwereld. Zijn eerste kunsttentoonstelling vond pas na zijn overlijden plaats. Szpakowski was ook violist en trad op met zijn Rhythmical Lines.

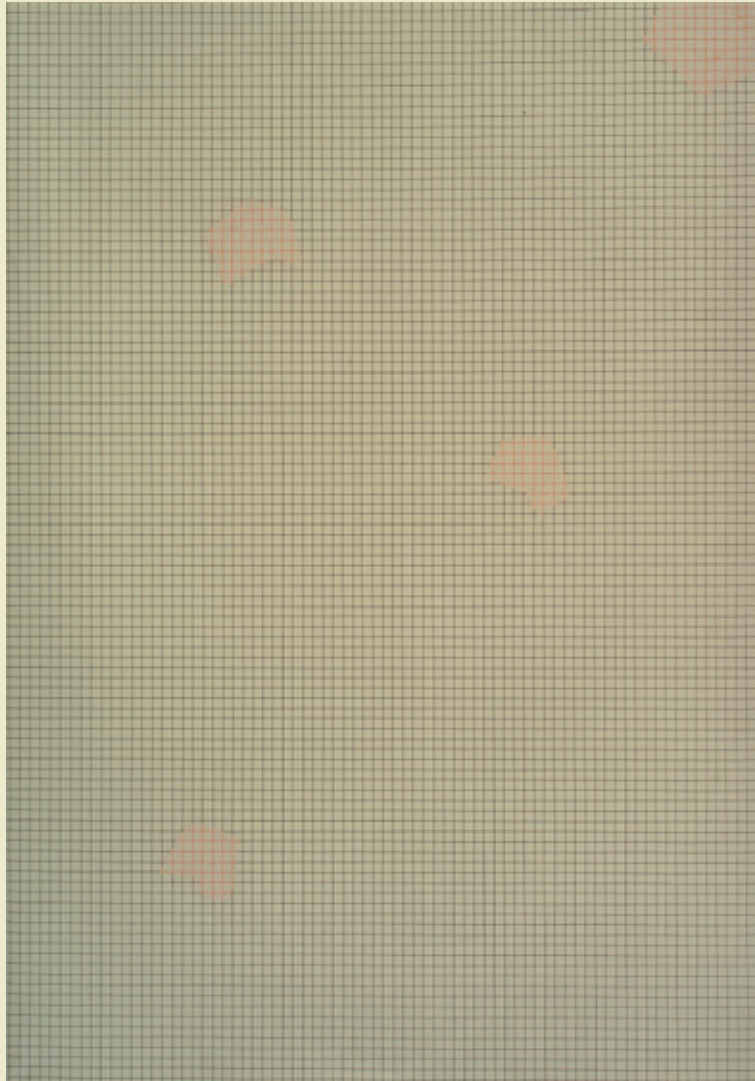
SEMIOTISCHE GELEIDING (SG)

(soms ook 'harmonisch-ritmische' geleiding genoemd) — fusie van tijden en richtingen. Een van de meest rudimentaire geometrische concepten, de continue lijn, ligt aan de basis van de SG. Deze curve, die aan beide zijden oneindig kan worden uitgestrekt, lijkt op een rechte lijn. Het verschil met een rechte lijn is dat een continue lijn altijd wordt afgesneden met een hoek van 90 graden. De belangrijkste kenmerken van een continue lijn zijn: a) oneindigheid, b) onomkeerbaarheid, c) pan-directionaliteit en daarmee de mogelijkheid om de lijn in beide richtingen tegelijkertijd te volgen. Het semiotische potentieel heeft voornamelijk te maken met dit laatste kenmerk — een enkele continue lijn kan ritme en harmonie genereren; als deze tegelijkertijd in beide richtingen loopt, breidt de signans (betekenaar) zich onverwacht uit naar het niveau van het signatum (betekende).

Op letters gebaseerde transcriptie van geluiden die de ritmisch-harmonische structuur van Wacław Szpakowski's A1 uitdragen, voorgesteld door de lengtes van de rechte lijnen

GLISSER (se déplacer) — uit het Frans: schuiven, glijden, overbrengen, impliceren, zeggen

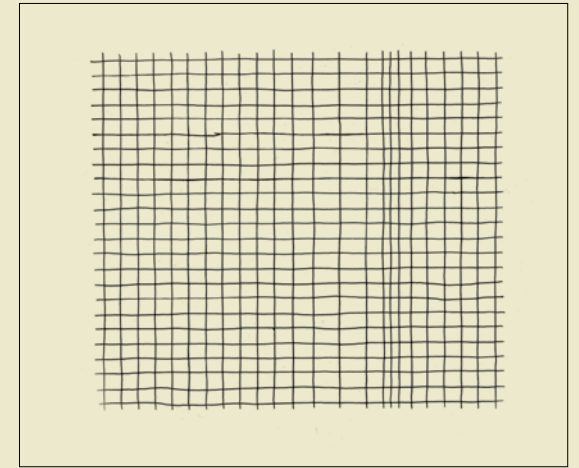

Milan Grygar
Score
1973
tekening

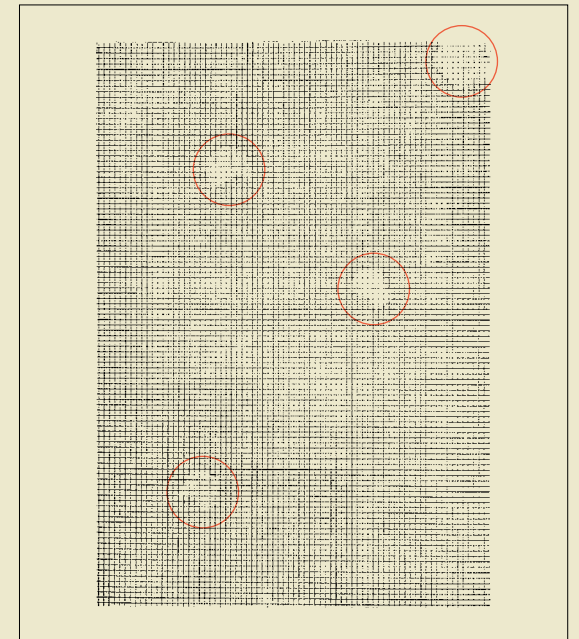
Milan Grygar (1926) is geïnteresseerd in 'gevaarlijke verhoudingen' tussen beeld, geluid en ruimte. Vanaf 1965 maakte hij tekeningen waarin het geluid van het tekenen even belangrijk was als het beeld zelf. Hij nam de akoestische effecten van het tekenen op, waarmee hij het verschil tussen het maken van een visuele partituur en de uitvoering ervan vervaagde en combineerde deze gebeurtenis met muzikale improvisatie. Geluid is het product

van de hand die schrijft en het papier waarop de schrijfbewegingen worden vastgelegd. Geluid was daarom voor Grygar de beste manier om de handeling van het tekenen vast te leggen. Ook werkte hij met grafische partituren. Deze draaien de relatie om: een visueel werk wordt geïnterpreteerd door een uitvoerend muzikant.

THERMISCHE GELEIDER (TG) — omvat een scala aan fenomenen gerelateerd aan de variabele dynamiek van relaties tussen a) de temperatuur van vaste stoffen, b) de omgevingstemperatuur, en c) alle elementen die a) en b) met elkaar verbinden. Per toeval ontdekt tijdens onderzoek naar de akoestische eigenschappen van kamers en de voortplanting van transversale en longitudinale golven. Een experiment beschrijft de transmutatie in TG: verschillende bronnen van akoestische golven (zoals muziekinstrumenten) genereren geluiden van dezelfde frequentie, maar met verschillende temperaturen. Dit leidt tot verschillende componenten van de geluiden waarmee niet alleen de verschillen in het timbre van de instrumenten, maar ook in de temperatuur worden uitgedrukt. Aanvullende observatie: een waarneembare temperatuurstijging in de omgeving door uitstoot van lage frequenties (hoewel de uitstoot van lage frequenties vaak gepaard gaat met activering van de hogere componenten).

Een verandering in de tweedimensionale matrix als gevolg van de voortplanting van een longitudinale golf

De auditieve parameters en kenmerken van het geluid dat wordt uitgestoten door *Platydoras armatulus* (gestreepte door-meerval) zijn afhankelijk van de omgevingstemperatuur en worden niet geëgaliseerd, ook niet tijdens langdurige acclimatisatie. Dit bewijst de impact die temperatuur heeft op de basisfuncties van het gehoor en de communicatieprocessen van subtropische meervallen (bron: S. Papes, F. Ladich, *Effects of temperature on sound production and auditory abilities in the Striped Raphael catfish *Platydoras armatulus**).

Alina Szapocznikow
Drawing 41
ca 1970
tekening

Alina Szapocznikow (1926–1973) revolutioneerde de manier waarop sculpturen de veranderende aard van het menselijk lichaam en zijn sensuele relatie met de omgeving kunnen onthullen. In haar werk combineert ze het sensuele met het dramatische, lichamelijke, organische, anorganische, geheugen en sensualiteit. Ze is vooral bekend om haar experimenten met nieuwe beeldhouwtechnieken en materialen, maar ze maakte ook tekeningen en schetsen op papier.

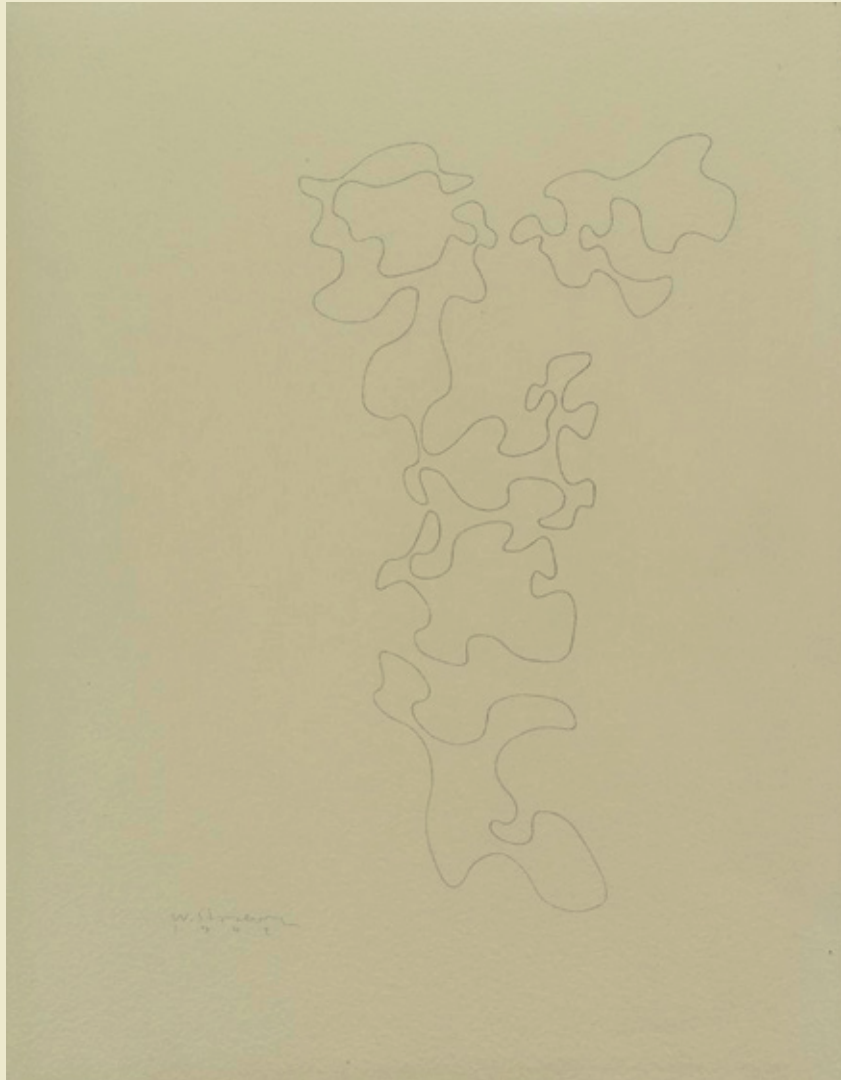
Deze tekeningen waren voor haar persoonlijker, het zijn de sporen van haar verbeelding waarin het menselijk lichaam in fragmenten oplost in organische vormen en lijnen.

LIMINALE GELEIDING (LG) — wordt uitgedrukt door uiteenlopende reacties van de zintuigen op een prikkel die een zintuig al dan niet rechtstreeks beïnvloedt (bijv. het verschil tussen zien en horen bij het waarnemen van een afbeelding). De onbereikbare staat van tabula rasa van zintuiglijke waarneming is het startpunt van het onderzoek naar de wederzijdse relaties tussen de staat van initiële associaties en het vermogen om ze te verhullen met prikkels uit een ander zintuiglijk veld. In LG is de arbitraire laagste waarde van een associatie die wordt opgewekt door visuele prikkels onderhevig aan

bemiddeling via auditieve prikkels. Een speciaal voorbeeld is de activiteit van een van de zintuigen op metaniveau (bijv. een afbeelding zien terwijl je een persoon een reactie hoort geven op de afbeelding alsof het een Rorschachtest is). Een verandering in reactie in de ondeelbare visueel-auditieve waarneming wordt afhankelijk van de mate van kwetsbaarheid van een van de zintuigen voor overtuigingskracht, flexibele verbeelding en soepelheid van observatie. Het visuele volume van het beeld verandert in verhouding met het betekenisvolle volume van het geluid.

<p> Kan ik het omkeren? Dat is aan jou. Moet ik naar het geheel kijken? Als je dat wil. Moet ik je laten zien waar ik dingen zie? Zeg gewoon wat je ziet. Is dat het ding? Dat ook, ja. Is dit het juiste antwoord? Er zijn verschillende antwoorden. Ziet het er voor jou hetzelfde uit? Ik zie een heleboel dingen. En hoeveel dingen moet ik zien? Je ziet er zeker meer dan één. Koop je ze of maak je ze zelf? We kopen ze. Laat je altijd dezelfde zien? Ja. Hoeveel zijn het er? Acht. Hoelang duurt het? Niet lang. Het lijkt nergens op. Iedereen ziet iets. Ik zie niets. We hebben de hele dag. </p>	<p> Kan ik het omkeren? Dat is aan jou. Moet ik naar het geheel kijken? Als je dat wil. Moet ik je laten zien waar ik dingen zie? Zeg gewoon wat je ziet. Is dat het ding? Dat ook, ja. Is dit het juiste antwoord? Er zijn verschillende antwoorden. Ziet het er voor jou hetzelfde uit? Ik zie een heleboel dingen. En hoeveel dingen moet ik zien? Je ziet er zeker meer dan één. Koop je ze of maak je ze zelf? We kopen ze. Laat je altijd dezelfde zien? Ja. Hoeveel zijn het er? Acht. Hoelang duurt het? Niet lang. Het lijkt nergens op. Iedereen ziet iets. Ik zie niets. We hebben de hele dag. </p>
--	--

Een voorbeeld van een dialoog in reactie op de vraag *Wat zie je?* toegepast op *Drawing 41* van Alina Szapocznikow, als de psychometrische onderzoeksmethodologie van de Rorschachtest.

Władysław Strzemiński
Untitled,
uit de serie: *Faces*
1942
tekening

Władysław Strzemiński (1893–1952) was een vertegenwoordiger van het Poolse constructivisme. In het begin van zijn carrière werd hij geassocieerd met Kazimir Malevich, maar al snel ontwikkelde hij een onafhankelijke stijl op basis van zijn idee van unisme. Hij was ook de oprichter van de "a.r."-groep. Dit was een collectief van kunstenaars en dichters die de International Collection of Modern Art startte, een solidariteitsbeweging en collectie die het hart van Muzeum

Sztuki vormt. Het hier getoonde werk is een van de expressieve tekeningen die de kunstenaar tijdens de Tweede Wereldoorlog maakte. In die periode keerde hij terug naar de figuratieve kunst als getuigenis van de executies en wreedheden die hij had gezien. De organische lijn is het resultaat van zijn studies naar nabeelden, de silhouetten die door sterk licht op het netvlies verschijnen. Het zijn de meest kortstondige herinneringen die door tekeningen bewaard kunnen worden.

CHROMATOGRAFISCHE GELEIDING

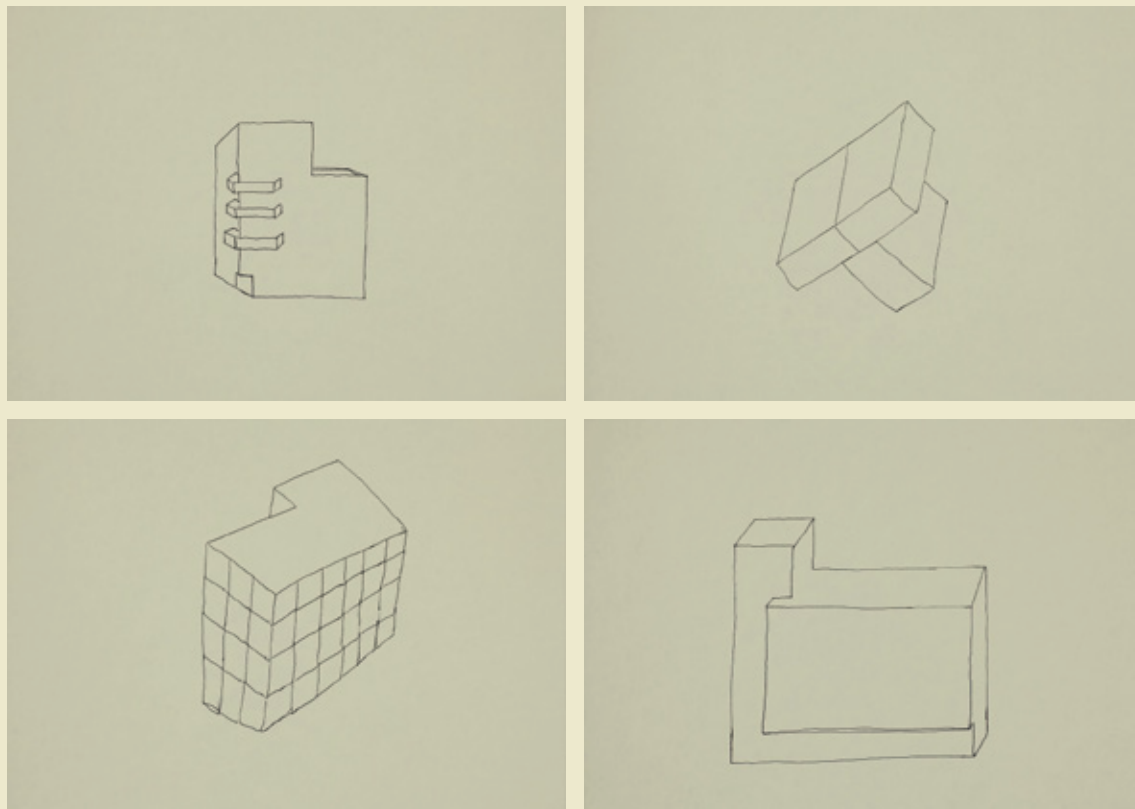
(ChG) (chrōma – kleur, gráphō – ik schrijf) – een biochemisch proces dat afhankelijk is van verstoringen in het elektromagnetisch veld in zeer complexe samenstellingen. De verzadiging van samenstellende componenten is niet in evenwicht (vandaar de kenmerkende kleurvormen van een gegeven geheel waar ChG op wordt toegepast). Een speciaal moment in het proces is de vorming van zogenaamde 'blarities' – nieuwe vormen die worden gegenereerd in het chromatografische proces. Het effect kan bestaan uit het onthullen van een zeldzame synesthetische transmutatie waarbij (zichtbare) kleur niet wordt gecombineerd met (hoorbare) kleur, maar met een specifieke (hoorbare) vorm.

7	●	zilly bei yellu bei	velbona con	c'
15	●	velbona bei beadhige	velbona con	dis c
16	●	quoddy bei lun dlyge	velbona con	a'
17	●	velbona bei nuchod beage	velbona con	b'
18	●	zilly bei pale beage	velbona con	fa'
19	●	lun dly bei caud dlyge	velbona con	g'
20	●	velbona bei lun dly	velbona con	c'
21	●	zilly bei lun dly	velbona con	c'
22	●	lun dly bei mud dly	velbona con	d'

Tabel met overeenstemming tussen kleur en geluid voor hoorn, met een van de kleuren van Władysław Strzemiński's *Untitled*.

Een muzikaal equivalent van een blarit zou een geïsoleerde stem in symfonische muziek kunnen zijn, bijv. de hoorn in *Prometheus: Poem of Fire*, Op. 60 (1910) – een symfonisch werk van de Russische componist Alexander Scriabin voor piano, orkest, optioneel koor en chromola ('kleurenorgel' bedacht door Preston Millar). In dit werk klonk voor het eerst het akkoord dat later bekend zou staan als het 'mystieke akkoord' – C, F#, B, E, A, D [bron: Wikipedia]

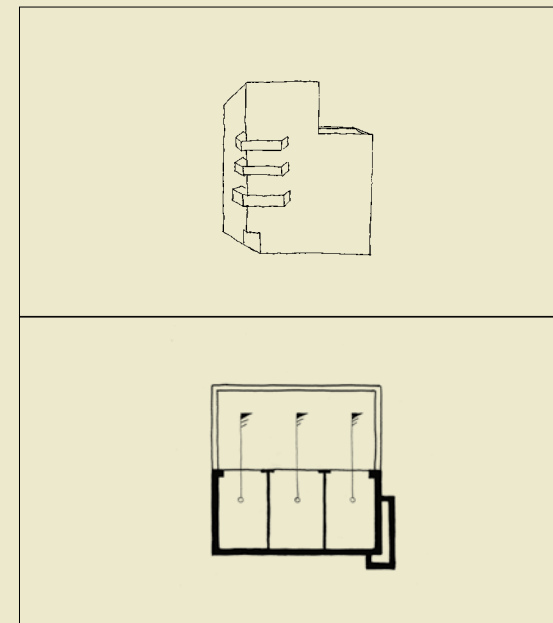

Mona Vătămanu &
Florin Tudor
Rain [Ploaia]
2005
tekeningen

In regen komen verschillende manieren aan bod om het verleden opnieuw vorm te geven — verschuivingen die optreden wanneer we proberen de tijd stil te zetten. 'Ik word wreed verscheurd tussen iets onbeweeglijks dat al is geschreven en de komische beweging van 24 beelden per seconde', schreef de Belgische kunstenaar Marcel Broodthaers, wiens film *La Pluie (Projet pour un texte)*, *Regen (Project voor een tekst)*, uit 1969 een inspiratiebron was voor de Roemeense

kunstenars Mona Vătămanu (1968) en Florin Tudor (1974). Terwijl hij buiten in een stortbui zit, probeert Broodthaers iets te tekenen vanuit zijn herinnering. In *Regen* is deze exercitie gedoemd te mislukken. Vătămanu en Tudor proberen de gebouwen te tekenen van het naoorlogse Boekarest zoals zij het zich herinneren. De eentonige architectuur uit de jaren '70 wordt hier een abstract model, vervreemd van andere contexten en de tekeningen — een nagedachtenis aan het modernisme.

ECOLOGISCHE GELEIDING (EG) — de jongste geleiding, die betrekking heeft op het gelijktrekken van elementen met tegenovergestelde waarden, soms ook 'balanceren' genoemd. Deze geleiding is ontsprongen op het snijvlak van a) architectuur (waaronder binnenhuisarchitectuur), b) politiek, c) de culturele studies naar het geheugen, d) plantkunde, e) geneeskunde (inclusief bedrijfsgezondheid, volksgezondheid, fysieke en geestelijke hygiëne, gezinswelzijn). Eigenschappen: beheer van een bestaande ruimte om van nature voorkomende ongelijkheden gelijk te trekken zonder de kansen van volgende generaties te verkleinen om een vergelijkbare staat te bereiken (duurzame ontwikkeling). Afgeleide procedure: akoestische ecologie (balans als stilte, overlapping van luide signalen voor wederzijdse opheffing).

Verdeling van de windrichting en -snelheid op een verdieping van een vier verdiepingen hoog gebouw, gebaseerd op de tekening linksboven uit de serie *Rain* van Mona Vătămanu en Florin Tudor (dwarsdoorsnede)

Nicolae Ceaușescu: Hallo
Elena Ceaușescu: Stilte
NC: Hallo, halo
EC: Stilte
NC: Hallo
EC: Stilte
NC: Hallo, halo
EC: Stilte
NC: Hallo
EC: Stilte
NC: Hallo, halo, kameraden
EC: Stilte
NC: Kameraden, stilte alstublieft

Mogelijke geluiden in de lucht in en om de gebouwen op de tekeningen van Mona Vătămanu en Florin Tudor

De laatste toespraak van Nicolae en Elena Ceaușescu aan 80.000 mensen bij een demonstratie in Boekarest, 21 december 1989 (fragment).

Joseph Beuys
Beuys by Warhol
1980
grafische print

Beuys by Warhol maakt onderdeel uit van een grote collectie werken die Joseph Beuys (1921-1986) in 1981 aan Muzeum Sztuki schonk. Hij deed deze gift ter ondersteuning van de groeiende Solidariteitsbeweging in Polen. De kunstenaar zag dit initiatief, dat zich afzette tegen de Communistische Partij, als vervulling van het idee van een directe democratie. De werken werden tot 1989 in een opslagdepot verstoppt; een gulle donatie van een Westerse kunstenaar zou verdacht

kunnen zijn. Het werk dat hier tentoongesteld is, komt voort uit de relatie tussen twee kopstukken uit de neo-avantgardebeweging. In 1978 maakte Andy Warhol (1928-1987) een campagneposter voor Beuys' Groene Partij en in 1980 maakte hij een serie portretten van de Duitse kunstenaar.

ICONOLATRISCHE GELEIDING (IG) (voorheen bekend in een onvolledige verschijningsvorm: 'portretteren'. Door sommige culturen tot vandaag de dag beschouwd als een manier om onsterfelijkheid te bereiken) — het meest complete model tot op heden om een levend persoon uit te beelden. Naast visuele elementen (verhoudingen van vormen en kleuren) omvat deze geleiding fysieke (temperatuur, elektromagnetisch veld), chemische (verhoudingen van stoffelijke fases, chemische samenstelling), muzikale (ritmes, harmonieën) en andere aspecten. IG gebruikt soms technieken uit de muziektranscriptie (transcriptie van muziek die is gecomponeerd voor een bepaald instrument naar een ander instrument) in een poging de ongrijpbare identiteit van het werk te behouden, ondanks de overdracht van het ene medium naar het andere.

IconolatriscHE onsterfeljkheid van Joseph Beuys afgebeeld zoals in de traditie van doodskestportretten.

Onsterfeljkheid van vrijmetselaars, ten gehore gebracht door Wolfgang Amadeus Mozart, *Maurerische Trauermusik* (fragment)

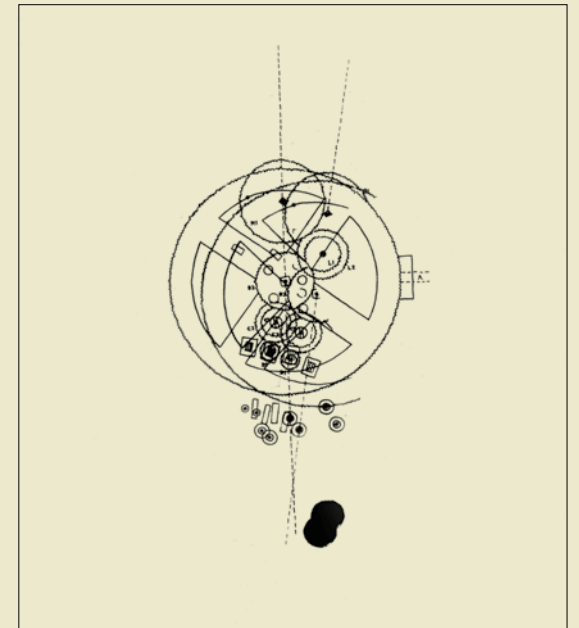
Suzanne Treister
**HEXEN 2.0/Diagrams/
 The Computer From
 the Antikythera
 Mechanism to Quantum
 Telepathology
 2009-2011
 grafische print**

De werken uit de serie *Hexen 2.0* van Suzanne Treister (1958) verwijzen naar tarotkaarten. Ze fungeren hier als dekmantel voor verhandelingen die verwijzen naar een complex netwerk van verstrengelde parallele geschiedenissen van tegencultuur en mondiale controlemechanismen na de Tweede Wereldoorlog. De Macy-conferenties vormden de hoeksteen van het verhaal. Deze conferenties, gehouden in New York tussen 1946 en 1953, bespraken de theorie van menselijke hersenactiviteit in relatie tot cybernetica. Uiteindelijk mondde dit uit in de creatie van het internet. Hiermee legt Treister een onbekende

geschiedenis van de twintigste eeuw bloot, waarin alternatieve culturen en de Koude Oorlog onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In dit verhaal maken H. P. Lovecraft, Jean-Jacques Rousseau, de Unabomber, Ada Lovelace, William Blake, Alan Turing, William Gibson en Nikola Tesla kennis met drones, het internet, de CIA, de KGB, Google en de Summer of Love. De vorm van het diagram dat Treister gebruikt, is een soort uitnodiging om nieuwe constellaties te vormen uit de beschikbare informatie, waarmee vervolgens weer nieuwe scenario's voor modernisme kunnen worden gevormd.

ASTRONOMISCHE GELEIDING

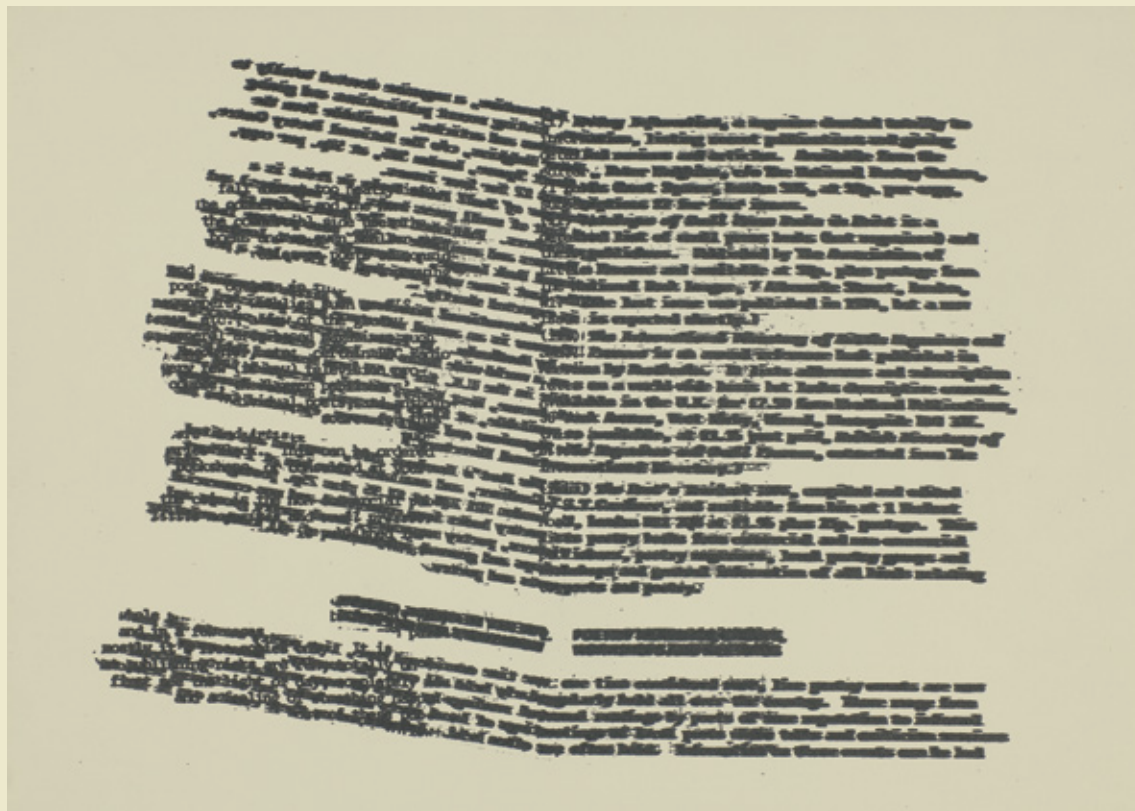
(AG) (ook informatische geleiding genoemd) – een soort transmutatie van de structuur van het universum in geluid, kenmerkend voor het digitale tijdperk. Het prototype van AG is de muziek van de hemelsferen, een filosofisch concept dat de verhoudingen tussen planeten erkent als een muzikale waarde (niet per definitie een hoorbare). In digitale culturen kunnen alle relaties tussen informatie (niet alleen de verhoudingen) onderhevig zijn aan: a) visualisatie, b) sonificatie of vertaling van niet-sonische gegevens in muziek. Sonificatie omvat verschillende modelprocessen, waaronder de zogenaamde 'infra-type' transmutaties (berekening van verhoudingen tussen interne elementen van objecten) en 'inter-type' transformaties (berekening van verhoudingen tussen objecten). De 'transgressiehypothese' stelt dat er een micro-verandering plaatsvindt in de verhoudingen van het universum wanneer de drempel van overvloedigheid bij het genereren van gegevens overschreden wordt, de grens van het rekenvermogen bereikt is, en uiteindelijk het versleutelingsniveau van het bericht wordt verhoogd.

Mechanisme van Antikythera – mechanisch apparaat uit de oudheid dat werd gebruikt om de posities van hemellichamen te berekenen. D.d. 150-100 BC. Tot de klokken uit de 18e eeuw waren er geen andere mechanismen van dezelfde complexiteit [bron: Wikipedia]

Wheel	Number of Gears in the wheel	Instrument	Number of Steps in the wheel
D1	225	Tuba	225
D2	64	Tuba	64
L1	36	Trombone	36
L2	54	Trombone	54
H1	96	Trombone	96
C1	58	French horn	58
C2	48	French horn	48
D1	24	French horn	24

Verdeling van een volledig register van tuba, trombone en hoorn op basis van het voorpaneel van het mechanisme van Antikythera

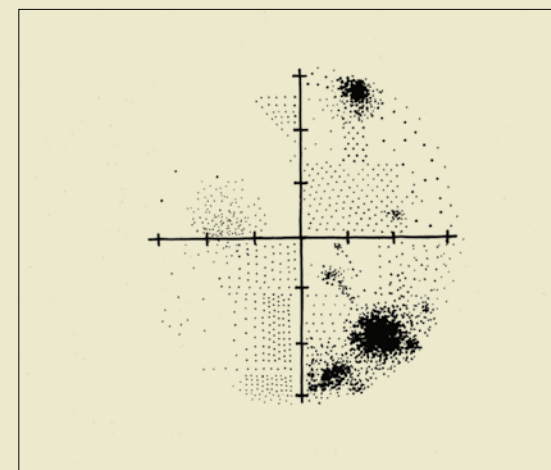

Bob Cobbing
Untitled
1976
grafische print

De werken van Bob Cobbing (1920-2002) bevinden zich in een uitgestrekt en overvloedig veld zonder harde grenzen: oog; oor; oor-oog; oogoor; oog-oor (Dom Sylvester Houédard). Zijn beweging tussen het verbale, auditieve en visuele is gestoeld op mogelijkheden van verspreiding. Dit is terug te zien in zijn aandacht voor fragmentatie, verdubbeling en herhaling, reflecterende vouwen, gelijkwaardigheid, prints (en herprints), replicatie, destructie

en wederopbouw. Verspreiding was niet alleen belangrijk om het werk aan de wereld te tonen, maar ook een fundament voor het maken van het werk. Het zorgde voor een democratische aanwezigheid: de bandrecorder, duplicer- en kopieer-machines en later de computer waren hulpmiddelen voor deze vorm van alchemie. ('Wanneer iemand een kunstwerk volledig begrijpt, verliest het zijn betekenis' — Bob Cobbing, 1974.)

WISKUNDIGE GELEIDING (WG) — optische transmutatie die voor de eerste keer is waargenomen onder invloed van wolfskers, een giftige plant die gezichtsstoornissen kan veroorzaken. Bij WG worden verhoudingen tussen grafische symbolen berekend en gebruikt om de resultaten te bepalen van de woorden die ten grondslag liggen aan deze symbolen. De nauwkeurigheid van WG is twijfelachtig en zelfs contro-versieel vanwege de verwijzing naar de wiskunde. Velen geloven dat het juist zou zijn om te spreken van een cryptografische geleiding. Ook wordt verbaal-instrumentale geleiding soms genoemd, aangezien grafische symbolen opnieuw de (basis-)woorden kunnen vormen als ze zorgvuldig worden uitgevoerd met de juiste instrumenten.

Het diagram toont de mogelijke verstoring van het zicht onder invloed van wolfskers.

Composition of deadly ingredients	Proportion of ingredients	Scale
Scopolamine	0,80%	A (-20 cent)
Cocaine	2,30%	C (-50 cent)
3-α-Androstanolone	2,80%	D (-20 cent)
-	-	D (attention)
Atropine	4,90%	E (-10 cent)
Hydroquinone	68,70%	F# (-20 cent)

Blues-toonladder op basis van de verhoudingen van de chemische stoffen in wolfskers.

Na verloop van tijd transformeerde de blues zich van de oorspronkelijke puur vocale vorm in een vocaal-instrumentaal lied dat (meestal) werd gezongen met een gitaar en/of banjo. Hier kwam de instrumentale blues uit voort. [bron: Wikipedia]

ARTISTIEKE TEAM

KONRAD SMOLEŃSKI (1977) woont en werkt in Warschau (Polen) en Bern (Zwitserland). Smoleński is al meer dan een decennium actief in de beeldende kunsten, maar zijn primaire focus ligt bij geluid. In zijn werk combineert hij de esthetiek van punkrock met de precisie en elegantie van het minimalisme. Door het gebruik van geluidsobjecten — uit de popcultuur en van zijn eigen ontwerp — bestudeert hij de effecten van energiestromen. Door de mogelijkheden van elektriciteit, geluidsgolven en PA-systemen te verkennen, manipuleert de kunstenaar de betekenissen die meestal worden toegekend aan objecten uit de rockmuziek en de moderne kunst.

Smoleński is winnaar van de Deutsche Bank Foundation Award — Views (2011). Hij vertegenwoordigde Polen op de 55e Biënnale van Venetië met een solotentoonstelling bij het Poolse paviljoen (2013). Hij is lid van het muzikale duo BNNT en mede-oprichter van kunstenaarscollectief PENERSTWO.

MICHAŁ LIBERA (1979) is socioloog en sinds 2003 actief op het gebied van geluid en muziek. Zijn recente werk betreft vooral gedramatiseerde geluidsessays en andere experimentele vormen van radiokunst en opera. Libera is ook producent bij het conceptuele poplabel Populista dat zich wijdt aan mis- en overinterpretatie van muziek en een reeks herinterpretaties van muziek van Polish Radio Experimental Studio (Bôit Records). Hij cureert verschillende concerten, festivals, anti-festivals en muziekprogramma's voor kunsttentoonstellingen, waaronder het Donaueschinger Musiktage, Huddersfield Contemporary Music Festival en Sanatorium of Sound in Sokolowsko. Op het moment werkt hij aan een geluidsmonument ter nagedachtenis aan het concentratiekamp in Krakau. Libera kreeg een eervolle vermelding op het 13e Architectuurbiënnale van Venetië voor een expositie met Katarzyna Krakowiak en Ralf Meinz. Zijn essays over muziek en luisteren zijn gepubliceerd door Krytyka Polityczna en zijn boek *Wie das Klingt!* is genomineerd voor de Jugendliteraturpreis (samen geschreven met Michał Mendyk).

BARBARA KINGA MAJEWSKA (Warschau, 1982) is eigentijds muzikant (zang), performer, componist en maker van geluidsinstallaties. In haar werk brengt Majewska een breed repertoire aan muziek, van de middeleeuwen tot modern, samen met performance, tekst en video. Ze gebruikt zang als middel om niet-muzikale voorstellingen van het zingen te onderzoeken.

Ze studeerde af aan de muziekacademie in Detmold (Duitsland), de Koninklijke Hogeschool voor Muziek in Stockholm en de Frédéric Chopin Universiteit voor Muziek in Warschau. Ze werd door SWR aangesteld om een muziekstuk te componeren, dat in 2017 op het Donaueschinger Musiktage in première ging. In 2021 ging haar geluidsinstallatie *Narrow Passage with Steep Walls*, opgedragen aan het Pools Nationaal Radio-Symfonieorkest, in première in Katowice. Ze is auteur van *Critical Vocal Guide* (2016), het manifest *New Cantability in Contemporary Music* (2017) en *Critical Guide to Cantability* (2020).

In het verleden heeft ze onder meer opgetreden in het Konzerthaus Berlin, Nowy Teatr in Warschau, de Nationale Opera in Warschau, het Museum voor Moderne Kunsten in Warschau, het NOSPR in Katowice, Polish Radio Studios, het Polin Museum in Warschau, het Nationaal Museum in Wrocław, het Centrum voor Moderne Kunsten in Warschau, Kunstwerk Köln en het Nationaal Muziekforum in Wrocław. Ze is terugkerend te gast op festivals als de Warschauer Herbst, Sacrum Profanum, Unsound, Malta Festival, Kwadrofonik Festival, Kwartesencja Festival en het Warsaw Gallery Weekend. Sinds 2018 is ze curator van de TAL CD-serie voor Bôit Records.

FOTOCREDITS

- 1 Wacław Szpakowski, *From the series A: A 1*, 1930. Courtesy: Muzeum Sztuki
- 2 Milan Grygar, *Score*, 1973. Courtesy: Muzeum Sztuki
- 3 Alina Szapocznikow, *Rysunek 41*, ca 1970. Collectie Muzeum Sztuki, Łódź © ADAGP, Parijs. Courtesy: de erfgenamen van Alina Szapocznikow / Piotr Stanislawski, Galerie Loevenbruck, Parijs, Hauser & Wirth
- 4 Władysław Strzemiński, *Untitled*, uit de serie: *Faces*, 1942 © Ewa Sapka – Pawliczak & Muzeum Sztuki, Łódź, Polen
- 5 Mona Vătămanu & Florin Tudor, *Rain [Ploaia]*, 2005. Courtesy: Muzeum Sztuki
- 6 *Beuys by Warhol*, 1980 © The Andy Warhol Foundation for the Visual Arts Inc. c/o Pictoright Amsterdam 2021
- 7 Suzanne Treister, *HEXEN 2.0 / Diagrams / The Computer From the Antikythera Mechanism to Quantum Telepathology*, 2009–2011. Courtesy: Muzeum Sztuki en Suzanne Treister
- 8 Bob Cobbing, *Untitled*, 1976

COLOFON

Concept, partituurbewerking, curatorschap, muziek (veldopnames), tekst: Michał Libera
Concept, partituurbewerking, muziek (stem), illustraties, tekst: Barbara Kinga Majewska
Sculptuur, muziek (electronica, bom): Konrad Smoleński
Muziek (koper instrumenten): Zinc & Copper: Elena Margarita Kakaliagou (Franse hoorn), Hilary Jeffery (trombone, trompet), Robin Hayward (microtonale tuba)
Audio-opnames en mix: Michał Kupicz
Co-curator van Muzeum Sztuki: Daniel Muzyczuk
Co-curator van Marres: Valentijn Byvanck
Kunstenaars: Joseph Beuys, Bob Cobbing, Milan Grygar, Władysław Strzemiński, Alina Szapocznikow, Wacław Szpakowski, Suzanne Treister, Mona Vătămanu & Florin Tudor
Tekst en illustraties anders dan de werken uit de collectie van Muzeum Sztuki: Michał Libera, Barbara Kinga Majewska
Lemna's kunstwerken: Muzeum Sztuki, Daniel Muzyczuk, Katarzyna Sioboda, Andrew Wilson
Tekstredactie: Valentijn Byvanck
Vertaling: DUO
Productie: Rosa van der Flier
Publiciteit: Renée Schmeetz
Grafisch ontwerp: Ayumi Higuchi
Drukwerk: Drukkerij Tielens

Marres
Huis voor Hedendaagse Cultuur
Capucijnenstraat 98
6211 RT Maastricht
+31 (0) 43 327 02 07
info@marres.org
marres.org
dinsdag – zondag
12:00 – 17:00

Vanuit het historische woonhuis in de binnenstad van Maastricht organiseert Marres o.a. tentoonstellingen, zintuigenworkshops en kunstwandelingen. Samen met kunstenaars, musici, performers en wetenschappers verkent Marres cultuur in de breedste zin van het woord. Combineer je bezoek aan het museum met een lunch bij het Mediterraans restaurant Marres Kitchen en dwaal in de weelderige stadstuin.

MET DANK AAN:

De Cobbing familie, Katarzyna Mróz

Team Marres: Valentijn Byvanck, Rosa van der Flier, Merlijn Groenen, Tineke Kambier, Ilse van Lieshout, Chandra Merx, Renée Schmeetz, Gladys Zeevaarders

ms
Muzeum Sztuki

Ministeria van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

provincie limburg

Gemeente Maastricht

Codex Subpartum
Muzeum Sztuki, Łódź:
4 april 2019 – 9 juni 2019
Marres, Maastricht:
18 december 2021 – 6 februari 2022

© Muzeum Sztuki en auteurs, 2019

Marres ontvangt structurele steun van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Provincie Limburg en de Gemeente Maastricht.

Marres

